

Cart Nech De'en Bzoj San Bedən'

*Bedən' chzoje' cart par beṇə' ca' chso'onlilažə'
Cristən' beṇə' ca' zjənasəlas*

¹ Nada' Bed naca' apostol che Jesocristən'. Na' chzoja' cart nga par le'e nasə'əlasle distrit che Ponto, Galasia, Capadosia, Asia na' Bitinia. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca beṇə' zitə' len yeziquə'əchlə beṇə' ža' lao yežlyon'.

² Xacho Diozən' gwleje' chio'o pa ničh naccho xi'ine' can' bsi'e xneze dezd gwlahte. Spirit che Diozən' chonən par ničh naquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' par ničh chzenagcho che Jesocristən' na' par ničh chnitlao xtolə'əchon' chedə' le' blalj xchene'enə'. Chnaba' sotezə so Diozən' gaquəlenche' le'e na' gone' par ničh so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Zocho lez žjəyezochi len Diozən'

³ Ledoye'ela'och Diozən'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocristən' le'. Lechgualē cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o ca de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par ničh zocho lez žjəyezochi len le'. Na' nezecho gaquə can' zocho lez chedə' Jesocristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'.

⁴ Diozən' gone' de'e šao' de'e güen par chio'o de'e cui te chei, na' beṇə' güen de'e mal ca' bito gaquə yesə'əžone' gaquə güen par chio'o. Diozən' babsi'e

xņeze gone' de'e ca' par chio'o catə'ən yežincho yoban'.

⁵ Na' n̄a'a Diozən' len yelə' guac xen che'enə' chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən' chedə' chonlilažə'əchone'. Na' chbezcho batə'əquən' yidə Cristən' de'e yoblə niçh gone' de'e güen ca' par chio'o.

⁶ De'e na'anə' zocho mbalazchgua la'anə'əczə de de'e zan de'en chyi' chzaquə'əcho šlož güejə lao zocho yežlyo nga.

⁷ Benəchən' choso'ozeye' orən' par niçh chesə'əņezene' šə naquən doalje na' par niçh chesyə'əbeje' bitə'ətezə de'en n̄chixən. Na' orən' gwžin ža te chei. Na' ca'aczən' chon Diozən' len chio'o, cho'e latjə chyi' chzaquə'əcho par niçh nachia' šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' šə de'e li chonlilažə'əchone' zaquə'əchən cle ca can' zaquə' orən'. Na' šə ca' catə' yidə Jesocristən' de'e yoblə, Diozən' əņe' checho de que bencho de'e güen, na' gone' par niçh gaccho beņə' blao na' goņe' chio'o yelə' bala'an̄ xen.

⁸ Na' le'e chaquele che Jesocristən' la'anə'əczə bitonə' le'ilene'. Na' la'anə'əczə bito chle'ichone' n̄a'a chonlilažə'əchone'. Na' de'e na'anə' zocho mbalaz na' clegazə chebeicho.

⁹ Na' de'en chonlilažə'əcho Jesocristən', gone' par niçh žjəyecho len Diozən'.

¹⁰⁻¹¹ Na' ca naquə beņə' ca' boso'ozoj Xtižə' Diozən' cana', Spirit che Diozən' de'en lecə naquən Spirit che Cristən' gwzon lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', bzejni'in lega'aque' can' saquə'əzi' ben' əselə' Diozən' par yosle' beņə' lao de'e malən' na' can' yezi'e yelə' bala'an̄ xen che'enə'

catə'ən te de'en saquə'əzi'enə'. Gosə'əņezene' na' bosozoje' can' chaclen Diozən' chio'o na'a. Na' bososedyaņe'e na' besyə'əyiljyože' non' əselə' Diozən' par gone' ca žjəyecho len le' na' batən' əsele'ene'.

¹² Spiritən' bzejni'in lega'aque' de que de'en bosozoje'enə' bito gaquən complir tyemp čhega'aque'enə' sino tyemp čhe chio'onə'. Na' ca naquə neto' babzeneto' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in čhe Cristən', gwdixjue'ito' le'e de que bač goc complir can' bosozoj beņə' ca' cana'. Spirit čhe Diozən' de'en bsele'e goclenən neto' gwdixjue'ito'on le'e. Na' angl ca' lechguale chse'enene' se'ejni'ine' de'e ca' bagwdixjue'ito' le'e.

Cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho

¹³ De'e na'anə' cheyalə' socho len tozə xbab na' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' socho yebeicho ca de'e güen de'en gon Diozən' par chio'o catə'ən yidə Jesocristən' de'e yoblə.

¹⁴ Laogüe de'en naccho xi'ine' cheyalə' sotezə socho əgwzenagcho čhe'. Bitoch cheyalə' əgwzenagcho čhe de'e malən' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho can' bencho catə'ən cuiņə' šo'o be'eni' čhe Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁵ Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Le' naque' beņə' la'aždao' xi'ilažə'. De'e na'anə' chio'o leczə cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho.

16 Xtižə' Diozən' nyojən nan: “Cheyalə' gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' čhedə' nada' Dioz naquə la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'.”

17 Chio'o choncho orasyon lao Diozən' che'echone' “Xato' Dioz”. Na' Dioz nan' chchoglaogüe'en che chio'o beṇač šə nocho napcho dolə' segon naquən' chon to tocho. Na' tozəczə can' chon Diozən' len yoguə' beṇačən'. De'e na'anə' cheyalə' gapchone' respet na' sotezə socho gapcho cuidado par nič cui goncho de'e mal lao socho yežlyo nga.

18-19 Nezecho de que costombr ca' de'en boso'ozejni'i de'e xaxta'ocho ca' chio'o bitobi zjəzaquə'ən. Na' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' catə' blalj xčhene'enə' par nič cuič ṇaochi costombr ca'. Bito gwdixjue'en len mech de or o de plət o len bichlə de'en zjəde lao yežlyon' de'en yesə'əde čhei. Na' xčhene'enə' de'en blalje' zaquə'əchguan lao Diozən'. Cristən' gwxaquə'ələbene' ca xilə' dao' bian' cui bi bi yižgüe' da' na' cui bi bi naquei, ca bia ca' gwso'ot beṇə' Izrael gwlaž čecho ca' par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə'.

20 Na' ze'e xe yežlyon' catə' Diozən' gwleje' Cristən' par chixjue' xtolə'əchon'. Na' Diozən' bsele'ene' laochon' tyemp nga zocho ṇa'a par chac-lene' chio'o.

21 Na' de'en bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca' na' bnežjue'ene' yelə' bala'an xen, de'e na'anə' chonlilažə'əcho Diozən' na' chebeicho nezecho gon Diozən' güen len chio'o.

22 Na' de'en bachzenagcho che dižə' li čhe'enə', Diozən' bene' ca naquə la'ažda'ochonə' xi'ilažə',

par niĉh chaquecho ĉhe yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən'. De'e na'anə' cheyalə' gaquəchgüeicho ĉhega'aque' do yichj do lažə'əcho, caguə de'e dižə'əzə.

²³ Diozən' babene' par niĉh goljcho de'e yoblə ĉhedə' gwyejle'echo ĉhe xtižə' Diozən'. De'e na'anə' bade yelə' mban zejlicane ĉhecho. Bito den por ni ĉhe de'en goljcho por xaxna'acho beṇə' ca' chsa'at, sino por Diozən' ben' zo zejlicane.

²⁴ Xtižə' Diozən' nyojən, nan:

Chio'o beṇəĉ gwxaquə'əlebecho ca yixə' de'en chla'ac do yoba, ĉhedə' šložgan' zocho.

Na' yoguə' de'en de yežlyo nga de'en chebeicho gwxaquə'əleben ca lojei ca', ĉhedə' te ĉhega'acquən'.

Can' chac len yixə' ca', chesə'əbižən nach chesə'əyiṇj lojei ca', ca'atezəczən' chac len chio'o na' len de'e ca' zjəde yežlyo nga.

²⁵ Pero na' caguə de'e te ĉhe Xtižə' Xancho Diozən'. Dižə' güen dižə' cobən' de'en gwduxjue'ito' le'e naquən xtižə' Xancho Diozən' de'en cui te ĉhei.

2

¹ Na' laogüe de'en banaccho xi'in Dioz, cheyalə' cuejyichjcho yoguə' claste de'e mal de'en choncho. Bito əxoayagcho beṇə', bito goncho ca əsa'aque beṇə' naquəchcho beṇə' güench can' naccho, bito gaquəxi'icho beṇə' na' nic ənecho dižə' mal ĉhe beṇə'.

² Na' ca bi'i che'en dao' ca' chəsə'ədombo' xižə'əga'acbo' ca'aczən' cheyalə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' de'en nyojən par niĉh gaquəlenən chio'o gaccho can' chene'e Diozən'

gaquə chio'o chonlilažə'əchone'. Na' Xtižə' Diozən' bito chx̄oayaguən notə'ətezə beṇə'.

³ Cheyalə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' chedə' bachache'icho de que Xancho Jesocristən' chonchgüe' güen len chio'o.

Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to yej squin che to yo'o

⁴ Chio'o chonlilažə'əchone' chedə' zoe' zejlicane na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane. Diozən' gwleje' le' par chone' chio'o yelə' mban zejlicane na' lechgualə zaque'e len Diozən'. De'e na'anə' Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin liže'enə' na' zaquə'əchguan len be'enə' gwlej lenṇə', la'anə'əczə beṇə' ca' yeziquə'əchlə gwsa'aquene' cui bi zaquə' yejən' na' boso'ozo'en ca'alə'.

⁵ Na' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən' gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngodə'an gan' chac yo'o de yejən'. Pero zaquə'əchcho ca yejən' la' de yelə' mban zejlicane chechon', na' yoguə'əcho txenṇə' naccho liž Diozən' chedə' zoe' len chio'o. Na' gwxaquə'əlebecho ca b̄xoz che beṇə' Izrael gwlaž checho ca' can' gwnitə'ətezə gwnite'e gwse'ejni'alaže'e Diozən', chedə' Jesocristən' chone' par nič zotezə zocho cho'ela'ocho Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' can' chazlažə' Diozən'.

⁶ Na' Xtižə' Diozən' nyojən' che Jesocristən' nan: Gan' nzi' Sion na' əselə'a to beṇə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin, na' zaquə'əchguan par le'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca
yejən' bito bi zto' əsa'aque'ne' che de'en
so'onlilaže'ene'.

7 Na' par chio'o chonlilažə'əchone', naque'
le'ebeyože beṇə' zaque'e. Pero na' beṇə' ca' cui
chso'onlilažə' le', choso'ozoe' le' ca'alə, na' par
lega'aque' nyojczə Xtižə' Diozən', nan:

Yej de'en bosso'ozo mues ca' ca'alə,
len banaquən yej squin ṇa'a.

8 Na' le'egatezə ca' nan:

Ben' əselə'a gwxaquə'əlebene' ca to yej de'e əchego'
beṇə',

na' ca to yej de'en žjəsə'əžo'e na' yesə'əbixə'.

Yesə'əchegü'e chedə' chso'onczə yichjlaoga'aque'
cui choso'ozenague' Xtižə' Diozən'. De'e na'anə'
yesə'əbiayi'e can' babsi' Diozən' xṇeze.

Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho xi'ine'

9 Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Diozən' bag-
wleje' chio'o par naccho family che'. Na' lao
Diozən' naccho rei na' bṇoz, na' naccho ṇasyon
che' na' nactecho xi'ine'. Diozən' gwleje' chio'o
par ničh chixjue'echo catec de'e güennə' chone'.
Na' le'enə' bebeje' chio'o lo'o de'e žcholən' gan'
gwdacho antslə. Na' gwlo'o be'eni' che'enə' lo'o
yichjla'ažda'ochon'. Na' be'eni' che'enə' naquən de'e
güen juisy par chio'o.

10 Antslə bito goccho xi'in Diozən', pero ṇa'a
banaccho xi'ine'. Na' antslə bito gwṇezecho de
que cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o, pero ṇa'a
baṇezecho de que cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o.

Zoczho par goncho can' chazlažə' Diozən'

11 Beṇə' bišə' dao' chio'o naccho ca beṇə' zitə' len beṇə' ža' lao yežlyo nga na' par chio'o lažchon' naquən gan' zo Diozən'. Na' chatə'əyoida' le'e bito əgwzenagle che de'en chzelažə' la'ažda'omallenə' cuent cui nabi'an le'e par gonle de'e malən'.

12 Le'e sotezə leso legon de'e güen par ničh beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesə'əle'ine' de'e güennə' chonle na' gwžin ža bale' so'onlilaže'e Diozən' əso'ene' yelə' bala'an, la'anə'əczə na'a chesə'əne' nacle beṇə' mal.

13 To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' beṇə' ca' chesə'anabia' chedə' Xancho Jesocristən' bene' mendad goncho ca'. Cheyalə' əgwzenagcho che rein' ben' chnabia'ach.

14 Na' leczə cheyalə' əgwzenagcho che gubernador ca' beṇə' ca' chselə' rein'. Chsele'e lega'aque' par choso'onežjue' castigw che beṇə' chso'on de'e mal, na' par chso'e yelə' bala'an che beṇə' chso'on de'e güen.

15 Diozən' chene'ene' goncho de'e güen par ničh bito gaquə yesə'əna beṇə' ca' cuinə' so'ombia' le' de que choncho de'e mal, beṇə' ca' nežjənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

16 Bitoch chonən byen naocho costombr che beṇə' Izrael ca' can' na lein'. Pero bito cheyalə' goncho xbab de que de lsens checho par goncho bitə'ətezə de'e mal, chedə' la' naccho beṇə' güen xšin Diozən' na' zoczcho par goncho can' chazlaže'enə'.

17 Cheyalə' gapcho respet yoguə' beṇə'. Na' cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ela'ocho Diozən', na' žebcho goncho de'en cui chazlaže'enə',

na' cheyalə' gapcho rein' respet.

Cristən' bguo'o bchejlaž'e len de'en gwxaquə'əzi'enə'

¹⁸ Le'e nacle mos che beṇə', legwzenag che xanlen' laogüe de'en chaple Diozən' respet. Gwzenagle caguə tlaozə che beṇə' zjənaquə beṇə' güen beṇə' gaɣjwlažə', sino que lenczə che beṇə' znia ca'.

¹⁹ Catə' beṇə' choso'ochi' choso'osaque'e chio'o sin cui bibi de'e mal noncho, Diozən' chebeine' šə chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'ochi' choso'osaque'e chio'o, chedə' can' chene'ene' goncho.

²⁰ Bitobi zaquə' lao Diozən' ca de'en chgo'o chchejlažə'əcho catə' chesə'əbažə' beṇə' chio'o šə de'en chonchon' naquən mal. Pero na' šə choso'ochi' choso'osaquə' beṇə' chio'o laogüe de'en choncho de'e güen, Diozən' chebeine' de'en chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'ochi' choso'osaque'e chio'o.

²¹ Diozən' bagwleje' chio'o par niçh goncho de'e güennə' na' par niçh co'o gwchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'e yoso'ochi' yoso'osaquə' beṇə' chio'o. Bguo'o bchejlažə' Cristən' len de'en goc che'enə' catə'ən gwxaquə'əzi'e por ni checho, na' bguo'o bchejlaž'e par niçh ənezecho naquən' chene'ene' goncho na' par niçh goncho can' bene'enə'.

²² Na' Cristən' bitobi de'e mal bene', na' ni que əbɣoayague' beṇə' len dižə' de'en be'e.

²³ Na' catə' gwsa'adə' beṇə' le' dižə' bito nacho boži'e dižə' mal len lega'aque'. Na' le'egatezə ca' catə'ən boso'ochi' boso'osaque'ene' bito gwne' gone' mal len lega'aque'. Ben cuine' lao na' Diozən',

chedə' benlilaže'e Diozən' ben' zdaczə licha par əne' non' napə dolə' na' non' chon de'e güen.

24 Bito bi de'e mal ben Cristən' pero gwdixjue' che de'e mal de'en ben chio'o. Bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən', par nič notə'ətezcho chonlilažə'əchone' cui si'icho castigw che de'en benchon'. Bnežjw cuine' par nič cuich šo'o chazcho de'e malən' sino sotezə socho goncho de'e güen. Na' be'e latjə gwso'onene' le' ca' par nič bebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

25 Gwxaquə'əlebecho ca xilə' ca' zjənasəlas laogüe de'en bencho con can' gwna la'ažda'omalchon'. Pero ṇa'a bitoch chzenagcho che la'ažda'omalchon', sino que bachzenagcho che Cristən'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' goye xilə' de'en chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən'.

3

Can' cheyalə' so'on beṇə' ca' zjənšagna'

1-2 Na' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyalə' əgwzenagle che be'en chele. Na' šə be'en chelen' bito chzenague' che xtižə' Diozən' guaquəlenljaga'aclene' nič yoso'ozenague' chei. Catə' yesə'əle'ine' can' zdaczle chonle de'e güenṇə' na' can' chaple Diozən' respet do yichj do lažə'əle gwžinlja ža se'enene' yoso'ozenague' che', la'aṇə'əczə šə cui bi ye'ele lega'aque'.

3 Na' le'e no'olə, bito gonle xbab de que zaquə'əchgua de'en gonle par sole xoche. Bito cuēc yichjle gaquə yišə' yichjlen' xoche, na' bito cue' yichjle porzə par əgwpa'a xale o par əgualə'əle bga o ret o par əgwdele niy.

4 De'en naquə de'e zaquə'əchgua lao Diozən' gaquə yichjla'ažda'olen' can' naquə yichjla'aždao' Cristən' na' gacle beṇə' gaṁjwlažə' na' so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', chedə' lega'aquən zjənaquən par zejlicane.

5 Cana' gwnitə' no'olə gwso'onlilažə' Diozən' na' gwso'on cuinga'aque' lažə' ne'enə'. Lega'aque' gwsa'aque' beṇə' gaṁjwlažə' na' bosozenague' che be'en chega'aque'. Na' zaquə'əchguan lao Diozən' can' gwso'one'enə'.

6 De'e Sarən' no'ol che de'e Abraannə' syempr bzenague' che be'en che'enə' na' gože'ene' ya'oc con bin' gože'ene'. Na' šə sotezə sole gonle de'e güennə' na' bito žeble par gonlen bitə'ətezə gaquə, yesə'əna beṇə' de que nacle xi'in de'e Sarən' chedə' chonle can' bene'enə'.

7 Na' chio'o beṇə' byo chio'o nšagna'acho, leczə can' cheyalə' goncho güen len no'ol checho, can' nezecho chazlažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ega'achone' yelə' bala'an na' cheyalə' goncho xbab de que bito zjənaque' beṇə' gual can' naquə chio'o. Na' əžjsa'alažə'əcho de que Diozən' bagoclene' lega'aque' par nič de yelə' mban zejlicane chega'aque' can' bagoclene' chio'o. De'e na'anə' cheyalə' goncho yoguə'əte de'e ca' par nič bitobi bi əgwžon cui əgwzenag Diozən' checho catə' goncho orasyonnə'.

Chchoj catə' chyi' chsaquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen

8 Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab na' cheyalə' gaquecho lo'o la'ažda'ochon' šə bi de'en chac che ljuežjcho. Cheyalə' gaque che ljuežj chio'o

chon₁ilažə'əcho Diozən' na' cheyalə' yeyašə'əlažə'e l₁juežjcho. Bito cheyalə' gon cuincho xen.

⁹ Šə bi de'e mal chso'on beṇə' len chio'o, bito n₁acho lec₂ə de'e mal yoži'ichon len lega'aque'. Na' šə chsa'adə' beṇə' chio'o dižə' lec₂ə bito cheyalə' yoži'icho dižə' mal len lega'aque'. Lgua'a yoži'icho de'e mal len lega'aque', cheyalə' əṇabcho gaquə de'e güen čhega'aque'. Diozən' gwleje' chio'o par nič chone' ca zocho mbalaz.

¹⁰ Can' nyoj Xtizə' Diozən' nan:

Šə chene'echo əbancho sša na' socho mbalaz bito cheyalə' əṇecho bitə'ətezə dižə' de'e naquə mal. Na' bito güe'echo bitə'ətezə dižə' goxoayag.

¹¹ Cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'e mal, na' goncho de'e güen.

Cheyalə' čhiljlažə'əcho nac goncho par socho binlo len l₁juežjcho, na' sotezə socho gonchon.

¹² Xancho Diozən' chgüia chye' beṇə' ca' chso'on de'e güen,

na' chzenague' catə' chso'one' orasyon laogüe'enə'. Pero na' beṇə' ca' chso'on de'e malən' chže'e lega'aque'.

¹³ Notono no gaquə so'on par nič cuiayi'icho šə zotezə zocho chonchguacho de'e güen.

¹⁴ Pero na' šə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yoso'oči' yoso'osaque'e chio'o laogüe de'en chontezcho de'en naquə güen lao Diozən', gone' ca socho mbalaz. Na' bito cheyalə' gaquəžejlažə'əcho o žebcho lega'aque'.

¹⁵ Cheyalə' güe'ela'ocho Cristən' do yičj do lažə'əcho na' güe'echo latjə nabi'e chio'o. Cheyalə' sotezə socho probnid par yoži'icho xtižə' notə'ətezə beṇə' əṇabene' chio'o bixchen' chejle'echo čhe

Cristən'. Cheyalə' yoži'icho xtižə'əga'aque'enə' dižə' šao' na' con respet.

16 Do tyempte legon ca ənezele lo'o la'ažda'olen' de que chonle can' chazlažə' Diozən'. Nach catə' beṇə' yesə'əne' de que chonle de'e mal laogüe de'en chonle can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən', əsa'aquene' zto' de'en chəsə'əne' ca'.

17 Chchoj catə' Diozən' chazlaže'e chyi' chzaquə'əcho na' güenclə chi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen cle ca chi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e mal.

18 Cristən' ben' ben porzə de'e güen gwdi' gwxaque'e por ni che chio'o beṇə' güen de'e mal catə'an gwso'ote'ene' šlinzə cana', na' cuat gate' de'e yoblə. Gwdi' gwxaque'enə' par niç babozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' de'en bidə Cristən' goque' beṇə' belə' chen, de'e na'anə' beṇə' mal ca' gosə'əzoine' gwso'ote'ene'. Pero de'en naque' Xi'in Diozən' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'.

19 Na' de'en naque' Xi'in Diozən' gwyeje' gan' ža' angl bzelaο ca' gan' bseyjw Diozən' lega'aquən na' gwduxjuie' xtiže'enə' len lega'aquən.

20 Angl bzelaο ca' dezd cana' bito choso'ozenaguən che Diozən'. Gwso'onən can' gwso'on beṇə' ca' gwnitə' ca tyempən' gwzo de'e Noen'. Diozən' gwzoine' gwdape' yelə' chxenlažə' len lega'aque' de'en bito bnežjue' castigw chega'aque'enə' cate, gwleze' xte catə'əch beyož ben de'e Noen' barcon'. Na' xo'onzə beṇə' gwso'e lo'o barcon' na' lega'acze' bito gosə'əbiayi'e lo'o nisən'.

21 Ca'aczən' naquən len chio'o bagwcho'acho nisən' na' Diozən' gone' par niç cui yeyejcho

lao yi' gabilən'. Na' chcho'acho nisən' caguə par niçh nisən' gonən cuerp chechon' xi'ilažə', sino chcho'achon de'en bezi'ixen Diozən' xtolə'əchon' catə'an gwnabechone' gone' ca gaquə yichjla'ažda'ochon' xi'ilažə'. Na' Diozən' babezi'ixene' checho laogüe de'en beban Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca'.

²² Jesocristən' babeyepə' yoban' gan' zoe' chnabi'e txen len Diozən'. Na' chnabi'e angl əblao ca' na' notə'ətezəchlə angl, na' notə'ətezəchlə napə yelə' gwnabia'.

4

Diozən' no'e checho de'e gon to tocho par gaquəlen lježjcho

¹ Cristən' goque' beṇə' belə' chen na' bsanlažə' cuine' gwxaquə'əzi'e catə'an gwduxjue' xtolə'əchon'. De'e na'anə' cheyalə' əgwsanlažə' cuincho saquə'əzi'icho. Šə goncho ca' zejen de que bitoch chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o.

² Na' chio'o lao yedote əbancho bito cheyalə' əgwzenagcho che de'en chzelažə' la'ažda'omalchon', cheyalə' goncho can' chazlažə' Diozən'.

³ Antslə bencho can' chso'on beṇə' ca' cuinə' so'ombia' Diozən'. Lega'aque' chso'elaže'e chso'one' de'e naquə de'e yelə' zto' na' chso'onteze' bin' chzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə', na' zjənaque' beṇə' güe'e zo, na' chso'one' lni gan' chac scandl, na' chso'elaže'e chsa'aše' güe'enə', na' chse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' de'en na lei che Diozən' cui šejni'alažə'əcho. Pero bitoch cheyalə' goncho ca'.

4 Benə' ca' cuinə' so'ombia' Diozən' chesyə'əbanene' de'en cuich choncho txen len lega'aque'. Bitoch choncho de'e mal ca' de'en chso'onchgua lega'aque'. De'e na'anə' choso'ožia choso'onite'e chio'o.

5 Pero yosə'ədie' cuent lao Cristən' che yoguə' de'en chso'one'enə', chedə' la' Cristən' chbeze' par əchoglaogüe'en naquən' gaquə' che to to benə'chən', la'anə'əczə šə bagwsa'ate'.

6 De'e na'anə' Diozən' bsele'e benə' bedəsə'ədixjui'e xtiže'enə' len chio'o par ničh chonlilažə'əcho Cristən', na' len yeziquə'əchlə benə' gwsə'onlilaže'ene' antslə ze'e sa'ate'. Na' nchoglaon che yoguə' chio'o benə'ch de que gatcho, pero benə' ca' gwsə'onlilažə' Diozən' la'anə'əczə gwsa'ate', bia'aczə zjəmbane' len Diozən'.

7 Bazon bəozə šo'o fin che yežlyon', na' de'e na'anə' to tocho cheyalə' socho len tozə xbab na' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' goncho ca' par ničh güe'elažə'əcho goncho orasyonə'.

8 Na' de'en naquə' de'e žialao xench ca bitə'ətezəchlə de'en choncho, cheyalə' gaquecho che ljuežjcho do yičj do lažə'əcho. La' catə' chaquecho che ljuežjcho, bito choncho xbab šə de xtolə'əga'aque' la'anə'əczə šə zjənaquən de'e zan.

9 Cheyalə' yebeicho əggüialaocho ljuežjcho ca' catə' da'aque' ližchon'.

10 Diozən' lao yelə' chaclen che'enə' no'e checho gwde gwdele de'e gaquə' gon to tocho. Na' de'en no'e gon to tocho cheyalə' gonchon par gaquə'len ljuežjcho. Na' šə goncho ca' saquə'əlebecho ca to

mos əblao ben' chon can' chene'e xane'enə'.

11 Šə Diozən' bano'e checho chixjue'echo xtiže'enə', cheyalə' žjasa'alažə'əcho de que xtiže'e na'anə' chyixjue'echo. Na' šə bano'e checho gaquəlencho benə', cheyalə' gaquəlenga'acchone' do yichj do lažə'əcho chedə' nezecho Diozən' chone' chio'o fuers balor na' bichlə de'e chchincho par chaclenga'acchone'. Diozən' bsele'e Jesocristən' chaclene' chio'o, na' bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon par nich Diozən' si'e yelə' bala'aŋ. Ledoye'ela'och Jesocristən' na'a na' zejlicane ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

De'en chyi' chzaquə'əcho chonən chio'o prueb šə chonlilažə'əcho Diozən'

12 Benə' bišə' dao' bito cheyalə' yebanecho catə' choso'oči' choso'osaquə'əchgua benə' chio'o. De'e ca' chyi' chzaquə'əcho chso'onən chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əcho Diozən'. De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbab de que de'en chyi' chzaquə'əcho naquən to de'e zaquə' yebanecho.

13 Cheyalə' yebeicho catə'an choso'oči' choso'osaque'e chio'o chedə' chac checho can' goc che Cristən' catə'an gwdi' gwxaque'enə'. Na' catə' əžin ža əgwlo'i Diozən' de que Cristən' nape' yelə' bala'aŋ xen, lechgualē yebeicho na' mbalaz socho.

14 Na' na'a zocho mbalaz la'anə'əczə šə choso'ožia choso'onitə' benə' chio'o de'en chonlilažə'əcho Cristən', la' Spirit che Diozən' de'en napə yelə' bala'aŋ xen zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par nich nezecho zoe' len chio'o. Benə' mal ca' choso'ožia choso'onite'e Cristən', na' chio'o nombi'achone' cho'ela'ochone'.

15 Bito cheyalə' gaccho beṇə' güet beṇə', beṇə' bguan, beṇə' güen bitə'atezə de'e mal, na' bito cheyalə' əgwžičacho bia' bin' so'on beṇə' yoblə, par nič ca' šə čhi' saquə'əcho bito čhi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e malən'.

16 Šə čhi' saquə'əcho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' bito cheyalə' gaquecho zto' de'en čhi' saquə'əcho sino nachle cheyalə' güe'ela'ocho Diozən' na' soczcho gonlilažə'əcho Cristən'.

17 Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho ca family che'enə'. Na' babžin ža lechgualə chyi' chzaquə'əcho čhedə' Diozən' bachzolao chone' chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' ca naquən' chyi' chzaquə' chio'o chonlilažə'əchone', nezecho gwžin ža catə' gaquə de'e mal juisy che beṇə' ca' cui choso'ozenag dižə' güen dižə' cobə che Diozən'.

18 Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Chio'o banaccho beṇə' güen lao Diozən' na' bia'aczə nacchguaze gaquə cui yeyejcho lao yi' gabilən', na' beṇə' mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', naquən segor de que lega'aque' žjəya'aque' lao yi' gabilən'.”

19 Chio'o chyi' chzaquə'əcho segon can' chzi' Diozən' xneze gac čecho, na' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' na' gonczcho de'e güen. Le'enə' bene' chio'o beṇəč, na' de'e na'anə' chaclene' chio'o can' ne'enə' la'anə'əczə chyi' chzaquə'əcho.

5

De'en cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'

1 Na'a de to de'e əṇia' le'e nchojle nacle beṇə' golə beṇə' blao par len beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən'. Txenczə len le'e na' nada'

bagwlej Diozən' par naccho beṇə' golə beṇə' blao. Ble'ida' na' cho'a dižə' can' gwxaquə'əzi' Cristən', na' nezda' goṇ Cristən' chio'o yelə' bala'aṇ xen catə' yide' de'e yoblə.

² Na' chatə'əyoida' le'e leyebey əggüia əgwyele beṇə' ca' bagwlo'o Diozən' lao na'ale, caguə gonlən parzə niçh gonle complir de'en gwso'on beṇə' mendad gonle. Leggüia legwyega'aque' do yichj do lažə'əle, caguə por ni che šə bi gan gonlən'.

³ Na' ca naquə beṇə' ca' zjənaquə lao na'ale, bito gonle byen yoso'ozenague' chele šə cui chse'enene', sino len bitə'atezə de'e gonle, legwlo'iga'aque' can' chene'e Diozən' goncho.

⁴ Šə gonle ca' catə'an yidə Xançhon' de'e yoblə, ben' chapə chye' yoguə'əcho, gone' chio'o yelə' bala'aṇ xen de'e cui te chei.

⁵ Leczə ca' le'e nacle beṇə' xcuidə', chatə'əyoida' le'e legwzenag che beṇə' golə beṇə' blao chelen'. Yoguə'əcho cheyalə' gwzexjw yichjcho tocho yetocho na' goncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho. La' Xtižə' Diozən' nyojən nan:

Diozən' chone' contr beṇə' ca' chso'on cuinga'aque' xen,

na' chaclene' beṇə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e.

⁶ De'e na'anə' cheyalə' gwzexjw yichjchon' lao Diozən' ben' napə yelə' guac xen, par niçh ca' gone' chio'o yelə' bala'aṇ catə' cheyalə' si'ichon.

⁷ Cheyalə' goncho lao na' Diozən' yoguə'əloḷ de'en chžebcho gaquə na' bitoch cue' yichjcho chei, la' le' nži'ilaže'e chio'o.

⁸ Cheyalə' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən' na' gapcho cuidad cui co'o gwxiye'en

chio'o nez mal. De'e gwxiye'en chonən contr chio'o na' gwxaquə'əleben ca to bež əznia la' bežən' syempr chosya'ab chdab chyiljob non' gaob, na' de'e gwxiye'en syempr cheyiljlažə'an naclən' gonən par niç əgwžiai'i'in chio'o.

⁹ Cheyalə' gonchechlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Cristən', na' əžjsa'alažə'əcho de que caguə chio'ozənə' chyi' chzaquə'əcho sino lenczə yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' ža' doxenlə yežlyo ngan', beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'.

¹⁰ Na' catə' bagwde de'en chyi' chzaquə'əcho to tyemp dao' na'a, Diozən' gone' par niç gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə', na' gone' par niç gonlilažə'əchchone'. Gone' fuers balor checho par goncho can' chene'ene' goncho, na' gaquəlene' par niç to tocho socho len tozə xbab. Dioz na'anə' chaclencze' chio'o len yoguə' de'en chyažjecho na' bagwleje' chio'o par niç gapcho yelə' bala'an xen len le' zejlicane laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən'.

¹¹ Ledoye'ela'och Diozən' na'a na' zejlicane, ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgaccho.

Bedən' chguape' diox beṇə' ca' yoso'olabe' cartən'

¹² Cart dao' nga ngoxa'an Silbanon' par le'e. Naque' bišə'əcho na' nezda' de que zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. Babzoja' cart nga chneyoida' le'e sotezə sole šejle'ele de que de'e li Diozən' nži'ilaže'e chio'o can' babzenda' le'e. De'e na'anə' le'e sotezə leso legonlilaže'e.

¹³ Syoda Roma ngan' gwxaquə'əleben ca syoda Babilonian' chedə' beṇə' ca' ža' nga chso'onchgüe'

de'e malən'. Na' neto' cho'ela'oto' Diozən' nga chguapto' le'e diox. Diozən' gwleje' neto' par naquəto' xi'ine' can' gwleje' le'e. Leczə Marcos ben' nona' ca xi'ina' chguape' le'e diox.

¹⁴ Catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par nič gachia' de que chaque che ljuežjle.

Yoguə' le'e chonlilažə'əle Jesocristən' chnaba' lao Xancho Diozən' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

De'e na'azə de'e chnia'. *Bed*

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho
Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2